

ქალებისთვის ციფრული სივრცის მოპარვის უხილავი საფრთხე

ქეთევან ხუტურიძე

რედაქტორი: პროფესორი მაგდა ცინცაძე

აბსტრაქტი

ნაშრომის მიზანია გამოაშკარავოს „ღრმა სიყალბე“ ("ღრმა სიყალბე") ტექნოლოგიების ქალების წინააღმდეგ გამოყენების შემთხვევების საგანგაშო მატება და შედეგები, რომლებიც მას მოჰყვება. ხელოვნური ინტელექტის დახვეწასთან ერთად, "ღრმა სიყალბე" პროვენზათა სახეებისა და ხმების მანიპულირების ხელსაწყო გახდა. მას იყენებენ მსხვერპლის თანხმობის გარეშე შეურაცხმყოფელი, საზიანო კონტენტის გასავრცელებლად, რითიც საფრთხეს უქმნიან მათ უსაფრთხოებასა და კონფიდენციალურობას ინტერნეტ სივრცეში.

შესავალი

ჩვენ ყოველწლიურად ვიზრდებით, როგორც საზოგადოება, რომელმაც ააშენა, მიიღო და თანაარსებობდა სხვადასხვა ტექნოლოგიებთან. ამ ხნის განმავლობაში, ჩვენ ვაწყდებით შედეგებს, რომლებიც მიზანმიმართული და მომგებიანია, ან გაუთვალისწინებელი და მავნეა. ყოველ ჯერზე ჩნდება ჩვენი საზოგადოების სოციალურ-კულტურული კანონების და პოლიტიკის ადაპტირების შესაძლებლობა, რომელიც შეესაბამება ჩვენი საზოგადოების მახასიათებლებს, ტექნოლოგია ავლენს ბევრ ჭეშმარიტებას, რომელთაგან ბევრი მახინჯია. თუმცა, არცერთ სხვა ტექნოლოგიურ წინსვლას არ გამოუმყლავნებია ღრმად დამკვიდრებული ქალთმომძლეობა და პატრიარქატი ჩვენს საზოგადოებაში ისე ეფექტურად, როგორც ხელოვნური ინტელექტის ტექნოლოგიის განვითარებას.

ხელოვნური ინტელექტის შესახებ შეშფოთების გამოხატვისას, უმეტესობა შეიძლება ფიქრობს მანქანების ფუტურისტულ საფრთხეზე, რომელიც მთელ მსოფლიოს დაიპყრობს. თუმცა, ამჟამად ჩვენ ვდგავართ ხელოვნური ინტელექტის (AI) უშუალო და მნიშვნელოვანი საფრთხის წინაშე: ეგრეთწოდებული „ღრმა სიცრუე“ - ხელოვნური ინტელექტის (AI) მიერ გენერირებული სინთეზური მედია, რომელიც ადამიანის მსგავს გამოსახულებებს ქმნის. ფრაზების „ღრმა სწავლა“ და „ცრუ“ ხელოვნური ინტელექტის ტექნოლოგიის ერთობლიობა, რომელსაც შეუძლია ნებისმიერი ადამიანის სახის გამოსახულება შეუერთოს ისეთ ვიდეოს ან ფოტოს, რომელშიც ისინი არასოდეს მონაწილეობდნენ. თუ ყველაფერი კარგადაა გაკეთებული, ის რეალისტურ ვიდეოებად ან ფოტოებად შეიძლება იყოს მიჩნეული. საკმაოდ დამაჯერებელი.

პრობლემები და საფრთხეები

„ღრმა სიყალბის“ შესახებ საზოგადოების დიდი წუხილი ემყარება შიშს იმის შესახებ, რომ მათი გამოყენება შესაძლებელია დემოკრატიის ძირის გამოთხრის, დეზინფორმაციის გავრცელებასა და პოლიტიკური სცენის ჩამლის მიზნით. 2019 წლის გაერთიანებული სამეფოს არჩევნების დროს ბორის ჯონსონი გამოჩნდა სოციალური საწარმო Future Advocacy-ის „ღრმა სიყალბეში“, რომელშიც ის მხარს უჭერდა თავის ოპონენტს; 2020 წელს, ბრიტანეთის მე-4 არხმა შექმნა ალტერნატიული საშობაო გზავნილი დედოფლისგან, რომელშიც მან უჩვეულო კომენტარები გააკეთა თავისი ოჯახისა და მისი პოზიციის შესახებ.

ორივე ვიდეომ ეკრანზე აჩვენა, რომ ისინი იყო „ღრმა სიყალბე“ და მიზნად ისახავდა საზოგადოების ინფორმირება ღრმა სიყალბე ტექნოლოგიის პოტენციური ბოროტად გამოყენების შესახებ. თუმცა, ამერიკული ორგანიზაციის Sensity AI-ის, რომელიც აკონტროლებს „ღრმა სიყალბის“ რაოდენობას ინტერნეტში, ბოლო მოხსენებაში „Landscape Landscape“-ის მიერ გამოქვეყნებული ბოლო მოხსენება ცხადყოფს, რომ ინტერნეტში 5%-ზე ნაკლები „ღრმა სიყალბე“ შეიცავს კონტენტს, რომელსაც შეუძლია გავლენა მოახდინოს პოლიტიკურ სფეროზე. ათასობით ცნობილი სახეებიდან, საზოგადო მოღვაწეებიდან და რიგითი ადამიანებიდან, რომლებზეც „ღრმა სიყალბე“ იყო გამოყენებული, მხოლოდ 35 იყო ამერიკელი პოლიტიკოსი. მიუხედავად იმისა, რომ ეს ფაქტი შემაშფოთებელია და მოითხოვს ქმედებას, ჩვენ ასევე უნდა გადავიტანოთ ჩვენი ყურადღება უფრო ფართო კონტექსტზე. ონლაინ შინაარსის 95%-ზე მეტ „ღრმა სიყალბეების“ x-რეიტინგიდან 99% ეკუთვნოდა ქალებსა და გოგონებს. ეს არის გენდერული არაკონსენსუალური „ღრმა სიყალბე“ პორნოგრაფიის ფორმა, სადაც ქალების სახეები ციფრულად არის დადებული შიშველ ან სექსუალურ სურათებზე. ეს ფაქტი, სამწუხაროდ, ავლენს ღრმა ქალთმოდულებას და გენდერულ დისკრიმინაციას ჩვენს საზოგადოებაში.

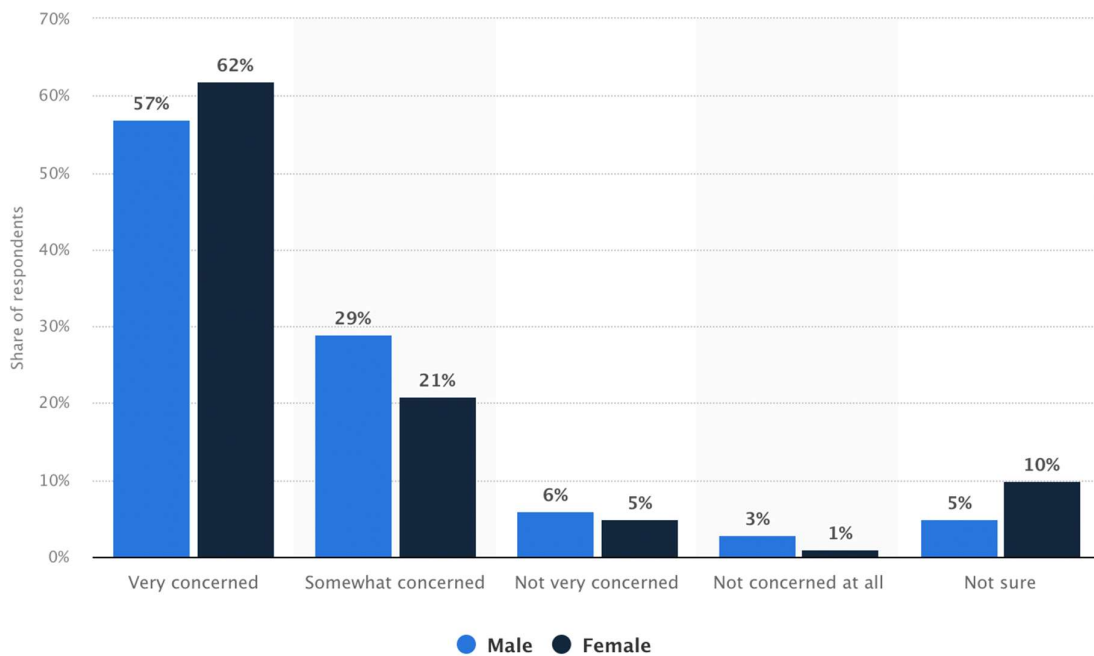
გენდერის მკვლევარები აღნიშნავენ, რომ ამ პრობლემას საფუძვლად უდევს მამაკაცები, მამაკაცურობა და არათანაბარი გენდერულ-სექსუალური ძალაუფლების ურთიერთობები ზოგიერთი ტექნიკური ორგანიზაციის სამუშაო კულტურაში. ხელოვნური ინტელექტის მოდელირება მიმდინარე კულტურული და სტრუქტურული რეალობის მიხედვით, სადაც დომინირებს მამაკაცურობის რამდენიმე არამდგრადი იდეალი, ის არა მხოლოდ ასახავს ამ უთანასწორობას, არამედ აძლიერებს მათ. ხელოვნური ინტელექტის განვითარება ძირითადად დასავლეთის ქვეყნებიდან მდიდარი თეთრკანიანი მამაკაცების მიერ ხორციელდება, რამაც განაპირობა ხელოვნური ინტელექტის სისტემებში სექსიზმის, გენდერული მიკერძობის და რასიზმის ჩართვა. ეს საკითხი ასახავს უფრო ღრმა პრობლემას, რომელიც ფესვგადგმულია ძალაუფლების არაპროპორციულ დინამიკაში და საზოგადოებაში მამაკაცებისა და მამაკაცურობის მუდმივ დომინირებაში. ამიტომ არარეალურია ხელოვნური ინტელექტის განხილვა ისე, რომ არ გავითვალისწინოთ, თუ როგორ მონაწილეობენ გარკვეული მამაკაცები და მამაკაცურობა ხელოვნური ინტელექტის გარშემო ორგანიზებაში.

კვლევა და შედეგები

კვლევებმა აჩვენა, რომ მიუხედავად იმისა ამერიკელი მამაკაც რესპონდენტებს აწუხებთ მათი ყალბი ვიდეოების ინტერნეტში გავრცელება, დაინტერესებული 86%-დან მხოლოდ 13%-ს მიაჩნია, რომ ვიდეო შეიძლება იყოს სექსუალური. პირიქით, თითქმის ყველა ქალი რესპონდენტი ამას ძალიან სავარაუდო შესაძლებლობად თვლის. ეს ხაზს უსვამს მნიშვნელოვან განსხვავებებს იმაში, თუ როგორ აღიქვამენ მამაკაცები და ქალები ღრმა ფეიქებთან დაკავშირებულ რისკებს, რაც კიდევ უფრო ხაზს უსვამს არათანაბარ გენდერულ დინამიკას, რომელიც დაკავშირებულია ხელოვნური ინტელექტის განვითარებასა და გავლენასთან.

ეგრეთწოდებული „ღრმა სიყალბის“ ტექნოლოგიების გავლენა ქალებზე ღრმა და შორსმიმავალია. განსაკუთრებით საგანგაშო არის ამ ფენომენის მასშტაბები და სიფართოვე. ამ ფაქტის ერთ-ერთი ხელშემწყობი ფაქტორია მანქანური სწავლების საზოგადოების ღია კოდის ბუნება, რამაც მოწინავე ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტები უფრო ხელმისაწვდომი გახადა ფართო საზოგადოებისთვის. შედეგად, ახლა ბევრი ვებსაიტია, რომლებსაც შეუძლიათ ადვილად შექმნან „ღრმა სიყალბე“, რაც საშუალებას აძლევს

ყველას, ვისაც ინტერნეტთან წვდომა აქვს, მანიპულირება და რეალისტური ვიდეოების შექმნა.

შესაძლო აქტივობები

წვდომა კიდევ უფრო გამარტივებულია ჩეთბოტების შექმნით, რომლებიც ქმნიან „ღრმა სიყალბეს“. Sensity-მ აღმოაჩინა AI-ის მასიური ოპერაცია ქალებისა და არასრულწლოვანი გოგონების შიშველი სურათების შესაქმნელად, ძირითადად დაშიფრული შეტყობინებების აპლიკაცია Telegram-ზე. მომხმარებლებმა სურათები წარადგინეს ბოტზე, რომელიც შემდეგ ქმნიდა ყალბ შიშველ ფოტოებს ორიგინალურ ფოტოებზე გადატანით. Sensity ანგარიშში ხაზგასმულია, რომ „ღრმა სიყალბე“ ძირითადად გამოიყენება ქალების შევიწროების, დამცირებისა და გამოძალვის მიზნით. გამოკითხვამ აჩვენა, რომ მომხმარებელთა უმეტესობას სურდა ქალების ყალბი სიშიშველეები, რომლებსაც პირადად ამოიცნობდნენ, ხშირად იპარავდნენ სურათებს სოციალური მედიიდან ან პირადი შეტყობინებებიდან. 680 000-ზე მეტი ქალის სურათი მოიპარეს ღია კოდის პროგრამის გამოყენებით სახელწოდებით "DeepNude". „საშინელი და შოკისმომგვრელია საკუთარი თავის დახატვა ისე, რაზეც თანხმობა არ გაქვს. ეს დანაშაულია. ეს არის არაადამიანური. და რეალობა ისაა, რომ მე ვიცი, რომ ამან შეიძლება გავლენა მოახდინოს ჩემს სამუშაო შესაძლებლობებზე. ამან შეიძლება გავლენა მოახდინოს ჩემს ურთიერთობებზე და ფსიქიკურ ჯანმრთელობაზე.“ - თქვა ერთ-ერთმა მსხვერპლმა. "DeepNude" გარკვეული პერიოდის შემდეგ გათიშული იყო, რადგან მისი სერვერები ვერ უმკლავდებოდნენ აპლიკაციაში მოსულ ტრაფიკს.

ფართო ხელმისაწვდომობა ამდაფრებს რისკებს ქალებისთვის, რადგან ეს ინსტრუმენტები შეიძლება გამოყენებულ იქნას არაკონსენსუალური პორნოგრაფიული შინაარსის შესაქმნელად, შევიწროვდეს და ძირს უთხრის ქალთა ნდობას უპრეცედენტო მასშტაბით. საფრთხეები ძალიან რეალურია და მილიონობით ქალი მსხვერპლია, შეგნებულად თუ

გაუცნობიერებლად. 2024 წლის მაისში, Channel 4 News-ის ანალიზმა დაადგინა, რომ თითქმის 4000 ცნობილი ადამიანი იყო ჩამოთვლილი ყველაზე ნახვას ღრმა ფეიკ საიტებზე. 2024 წლის იანვარში, ტეილორ სვიფტი გახდა უახლესი მაღალი დონის არაკონსენსუალური „ღრმა სიყალბის“ სურათების სამიზნე, რადგან ხელოვნური ინტელექტის მიერ გენერირებული სვიფტის სექსუალური გამოსახულებების კოლექცია ვირუსული გახდა მრავალ სოციალურ მედია პლატფორმაზე, მათ შორის X-სა და Meta-ზე და მიაღწია 47 მილიონზე მეტ ნახვას საათებში.

„ღრმა სიყალბის“ ყურადღების ცენტრში არიან, ყველა დონის ქალი საზოგადო მოღვაწეები, ისინი სულ უფრო ხშირად ხდებიან სამიზნე. ზოგიერთ შემთხვევაში, ეს ვიდეოები იქმნება სპეციალურად, როგორც შევიწროების ინსტრუმენტი. რანა აიუბი, ინდოელი ჟურნალისტი, რომელიც ეწინააღმდეგებოდა მთავრობის პასუხს რვა წლის გოგონას გაუპატიურებაზე, გახდა „ღრმა სიყალბის“ ვიდეოს მსხვერპლი, რომელიც შეიქმნა კოორდინირებული ონლაინ სიძულვილის კამპანიის ფარგლებში. ნოელ მარტინი, ახალგაზრდა ავსტრალიელი ქალი, რომელიც მხარს უჭერს იმიჯზე დაფუძნებულ სექსუალურ ძალადობის წინააღმდეგ მოძრაობას, ასევე გახდა დახვეწილი სექსუალური სურათებისა და ყალბი ვიდეოების სამიზნე. სულ ახლახანს, 2024 წლის ივნისში, ინტერნეტში გავრცელდა 50-მდე სკოლის გოგონას „ღრმა სიყალბის“ პორნოგრაფიული სურათები, რომლებიც შეიქმნა ხელოვნური ინტელექტის აპლიკაციების გამოყენებით.

როგორ მოვაწესრიგოთ

„ღრმა სიყალბე“ ტექნოლოგიის პოპულარიზაცია, ინოვაციების ხელშეწყობისას, ასევე ხაზს უსვამს მკაცრი რეგულაციებისა და ეთიკის გადაუდებელ აუცილებლობას მისი ბოროტად გამოყენებისგან თავის დასაცავად. ცხადია, რომ „ღრმა სიყალბის“ ტექნოლოგია სწრაფად გამოდის კონტროლიდან და უსწრებს მის გასაკონტროლებლად საჭირო კანონმდებლობის შემუშავებას. მიუხედავად იმისა, რომ პორნოგრაფიული „ღრმა სიყალბე“ პირველად 2017 წელს გამოჩნდა ამერიკულ პლატფორმაზე Reddit-ზე, ჯერ კიდევ არ არსებობს ფედერალური კანონმდებლობა, რომელიც კონკრეტულად არეგულირებს ღრმა ფეიკს. თუმცა, ტეილორ სვიფტთან მომხდარი ინციდენტის შემდეგ, ამერიკელმა პოლიტიკოსებმა მოითხოვეს ახალი კანონების შემოღება „ღრმა სიყალბის“ სურათების შექმნის კრიმინალიზაციის მიზნით. იყო სხვა მცდელობები, როგორცაა გაერთიანებული სამეფოს ონლაინ უსაფრთხოების აქტი და ევროკავშირის ხელოვნური ინტელექტის აქტი, მაგრამ ორივემ ვერ შეაჩერა აშკარა „ღრმა სიყალბის“ შექმნა და მხოლოდ გარკვეულ შემთხვევებს არეგულირებს.

იმის გათვალისწინებით, რომ „ღრმა სიყალბე“ ძირითადად AI-ზეა დაფუძნებული, ზოგი AI-ს განიხილავს, როგორც მავნე ღრმა აპლიკაციების პრობლემის გადაწყვეტას. მაგალითად, მკვლევარებმა შექმნეს ღრმა სიყალბის აღმოჩენის დახვეწილი სისტემები, რომლებიც აფასებენ განათებას, ჩრდილებს, სახის მოძრაობებს და სხვა მახასიათებლებს დახვეწილი სურათების მოსანიშნად. უსაფრთხოების კიდევ ერთი ინოვაციური მიდგომაა სურათის ფაილში ფილტრის დამატება, რაც შეუძლებელს ხდის გამოსახულების გამოყენებას „ღრმა სიყალბის“ შესაქმნელად. ასევე გაჩნდა რამდენიმე სტარტაპი, რომლებიც გვთავაზობენ ანტი-ღრმა სიყალბის პროგრამულ უზრუნველყოფას, მათ შორის Truepic და Deeptrace .

დასკვნა

First Student Conference: “Gender Dimension of CyberSecurity”

პირველი სტუდენტური კონფერენცია: „კიბერუსაფრთხოების გენდერული განზომილება“

როდესაც მთავრობები და მკვლევარები ცდილობენ შეისწავლონ, თუ როგორ უნდა ებრძოლონ „ღრმა სიყალბის“ მავნე გამოყენებას, მნიშვნელოვანია, რომ მათ ყურადღება მიაქციონ იმ ადამიანებს, რომლებიც ყველაზე მეტად განიცდიან „ღრმა სიყალბეების“ ზემოქმედებას და აღიარონ სისტემური უთანასწორობა, რომელიც არის დანაშაული. ღრმა სიყალბეზე რეაგირების შესახებ საუბარში, ქალების არაკონსენსუალური სექსუალური „ღრმა სიყალბეები“ არ უნდა იყოს მეორეხარისხოვანი საკითხი, არამედ უნდა იყოს დისკუსიისა და მოქმედების ცენტრში.

ლიტერატურა:

1. Statista: U.S. Adults' Fear of AI and ღრმა სიყალბე by Gender
2. GOV.UK: A Guide to the Online Safety Bill
3. European Commission: Regulatory Framework on AI
4. https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9781003193579/routledge-handbook-men-masculinities-organizations-jeff-hearn-kadri-aavik-david-collinson-anika-thym?_ga=302483088.1718205760&_gl=1*1mobxg9*_ga*MzAyNDgzMDg4LjE3MTgyMDU3NjA.*_ga_0HYE8YG0M6*MTcxODUyOTkxMy4yLjAuMTcxODUyOTkyMi41MS4wLjA.*_gc_l_au*NjYyMzA2MDQwLjE3MTgyMDU3NTk
5. Routledge: Handbook on Men, Masculinities and Organizations